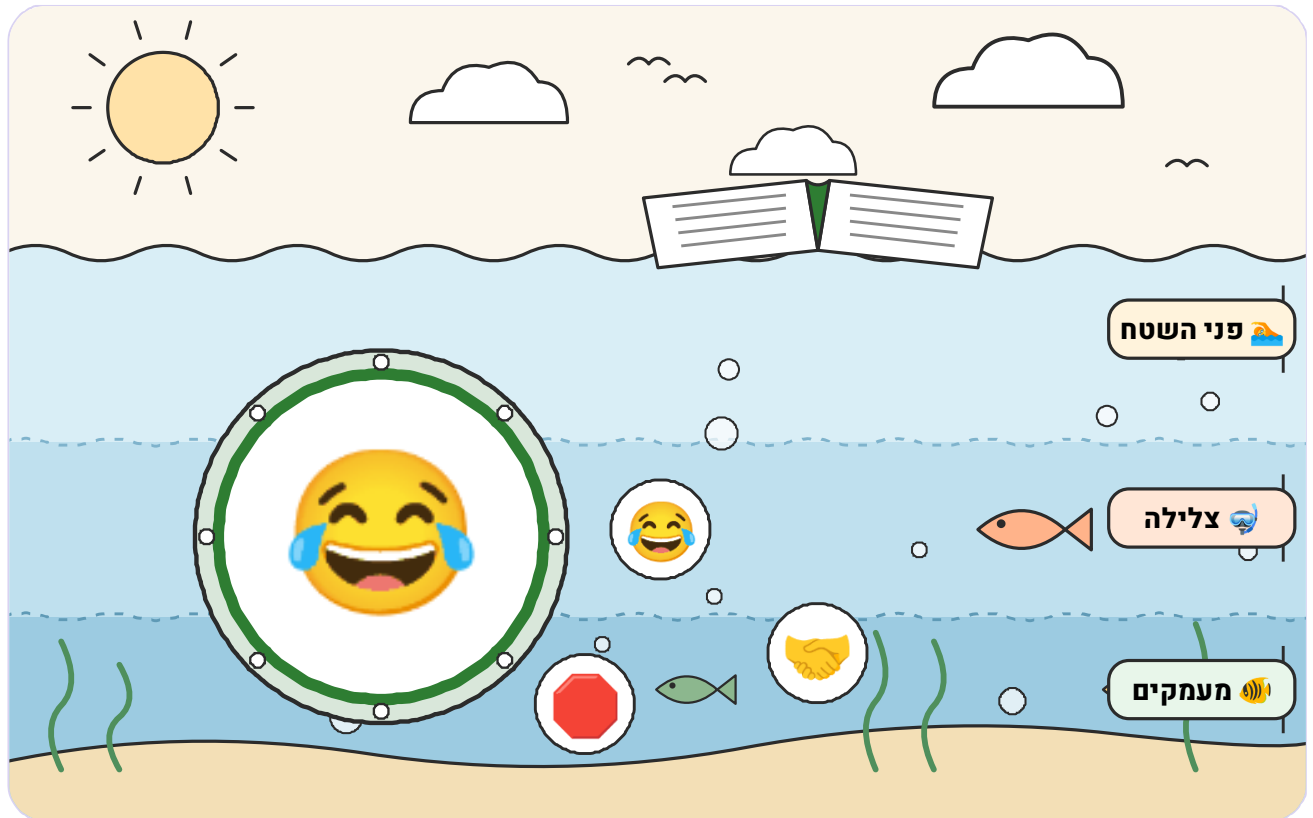

חֻבֶּרֶת תִּלְמִיד • קְרִיאָה וְהִבְנָה • עֻלִּים (עִבְרִית בְּנִיקוּד + מִלּוֹן)

צוֹחֵקִים עִם, לֹא עַל: מְמַיִם בְּרִשָּׁת 😂

מָמָה עָשׂוּי מִם, אֵיךְ טֶרֶנֶד נולֵד וְנִשְׁכַּח, וּמִתִּי בְדִיחָה הוֹפְכַת לִפְגִּיעָה – צוֹלָלִים בְּשָׁלְבִים: מִתְחִילִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְיוֹרְדִים לְעוֹמֶק.

שם:

כִּיְתָה:

תאריך:

פִּלִּים לְקִרְיָאָה

- דף האסטרטגיות
- מפת הצלילה
- סימניות לגזירה
- כרטיסי מילים לקיפול

טקסט ושאלות

- 9 הַטָּקֶסֶט: גַּם אֲנִי מְבִינָה אֶת הַבְּדִיחָה
- 10 חֶלֶק א' - שְׁחִיָּיה עַל פְּנֵי הַשֵּׁטַח
- 11 חֶלֶק ב' - צְלִילָה
- 13 חֶלֶק ג' - מַעֲמָקִים
- 15 בּוֹדְקִים אֶת עֲצָמָנוּ + כְּרִטִּיס יִצְיָאָה
- 2 מַפְתַּח תְּשׁוּבוֹת לַמּוֹרֶה

אִיךָ מְשַׁתְּמִים?

א. מתחילים בדרך האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוזרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

עולים ●

● עובד גם בשחור-לבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – עולים. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- להסביר ממה בנוי מם (תבנית קבועה, כיתוב משתנה ותחושה משותפת) ולזהות את התחנות במחזור החיים של טרנד ברשת.
- להבחין בין צחוק עם לבין צחוק על בעזרת מבחן ההיפוך ומבחן הבעלות, ולנמק עמדה בעל פה ובכתב.
- לתרגל דרכי פעולה כשמם פוגע מגיע אלינו: לא לשתף, לתמוך במי שנפגע, לבקש מחיקה, לפנות למבוגר ולהתנצל באמת.

גרסה קצרה – 10 דקות

מציגים מם בדוי וחביב (פינגווין מחליק עם שני כיתובים שונים) ושואלים ממה הוא בנוי ומה הופך אותו למצחיק. אחר כך מציגים את מבחן ההיפוך ואת מבחן הבעלות, ומשחקים יחד בשלב אחד ממשחק המסלול. מסיימים במשפט השלמה: "לפני שאני משתף/ת מם, אני שואל/ת את עצמי..."

שאלת פתיחה לכיתה

חשבו על בדיחה אחת שגרמה לכל הכיתה לצחוק יחד. מה הפך אותה למצחיקה בלי שאף אחד ייפגע? ומה לדעתכם קורה כשבדיחה "מחליפה צד" ופתאום יש מישהו אחד שלא צוחק?

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן מול הצחוק: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

עש"ן ד"ק משמש רגע עצירה לפני לחיצה על "שלח", וגם כשאנחנו מטרה של מם ומרגישים כעס או בושה: ע - עצור, ש - שרירים (מכווצים אגרופים ומשחררים לאט), נ - נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד - דיבור עצמי (משפט מחזק), ק - קדימה (בזרימה צעד קטן אחד וממשיכים). מעש"ה מנחה איך לעזור לחברה/ה שנפגעה/ה מ: מ - מחויבות "אני כאן איתך", ע - עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו), ש - שאלות שמפעילות חשיבה (מה אפשר לעשות עכשיו? מה עזר לך בעבר?), ה - הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה). גש"ר מאח"ד מציע ערוצי התמודדות אחרי לעג פוגע, ובמיוחד חברה (לא להישאר לבד), רגש (לתת שם להרגשה), שכל (להבין שהבעיה בלעג ולא בי) ודמיון (הומור מרפא, כמו מם משותף שבו כולם שותפים מלאים). מם פוגע הגיע לחברה/ה? עוזרים עם מעש"ה: מחויבות ("אני כאן איתך"), עידוד לפעולה (לא משתפים, מבקשים למחוק ומספרים למבוגר/ת), שאלות ("מה קרה? מה עוזר לך?") והבניית רצף - מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה.

מעריך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחימום	שאלת הפתיחה על בדיחה שהצחיקה את כל הכיתה יחד. מציגים את שקופית הפתיחה עם הצוללן/ית והבועה האפורה, ושואלים מה לדעתם מסמלת הבועה האפורה.
10	קריאה בשלוש עומקים	כל קבוצה קוראת את הטקסט ברמה המתאימה לה. 🧑🏫 פני המים: מסמנים מידע מפורש. 🧑🏫 צלילה: מזהים מבנה (תבנית, כיתוב ותחושה משותפת) או תחנות במחזור החיים של טרנד.
8	ממה עשוי מם ומסע של טרנד	מליאה קצרה: משרטטים יחד את שלוש השכבות של מם ואת ציר התחנות (לידה, הד ורמיקסים, שיא, שחיקה, זיכרון). התלמידים ממציאים מם בדוי וחביב ומזהים באיזו תחנה הוא נמצא.
10	שני מבחנים לפני "שלח" ומשחק המסלול	מציגים את מבחן ההיפוך ואת מבחן הבעלות. בזוגות משחקים במשחק "בחרו מסלול" ברמה המתאימה ומנמקים כל בחירה. מתרגלים יחד את עש"ן ד"ק לפני לחיצה על "שלח".
8	מעגל שיח	דנים בשתיים מארבע שאלות הדיון. בסוף מנסחים יחד כלל כיתתי אחד לקבוצת הכיתה ומזכירים מה עושים כשם פוגע מגיע אלינו: לא משתפים, לא מסמנים אהבתי, תומכים, מבקשים מחיקה ומספרים למבוגר.
4	כרטיס יציאה וסיכום	כל תלמיד/ה ממלא/ת כרטיס יציאה אחד. המורה מסכם/ת: "צוחקים עם, לא על", ומזכיר/ה את שורת העזרה: פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- שמרו על כלל ברזל בשיעור: לא מראים ממים אמיתיים, לא מזכירים שמות של תלמידים או תלמידות ולא מספרים מקרים מזהים. כל הדוגמאות בדויות וחביבות, כדי שאף אחד לא יהפוך ל"דוגמה" בעצמו.
- זהו מרחב של תמיכה ולא של טיפול. אם תלמיד/ה משתף/ת בפגיעה אישית או מגלה מצוקה, הודו על האמון, אל תחקרו מול הכיתה, שוחחו בפרטיות לאחר השיעור והפנו ליועצת. כל חשש מועבר ליועצת.
- הימנעו משיפוטיות כלפי הומור באופן כללי. חשוב שהתלמידים והתלמידות ירגישו שצחוק ושייכות הם דבר טוב, והשאלה היא רק על חשבון מי הצחוק. תנו מקום גם לטענת הנגד "זה רק הומור" ובקשו להפריך אותה בנימוק ולא בהטפה.

הכוונה לשאלה הפתוחה – עולים

קבלו כל מילה או טעות, גם בשפת האם. עודדו משפטים פשוטים כמו "מילה שקשה לי היא 'מתעטש'" ו"טעות מצחיקה שעשיתי היא...". אם התלמיד/ה מוכן/ה, אפשר להכין מתוך התשובות מם כיתתי משותף על טעויות בשפה שכולם עושים, ותמיד בהסכמה.

מפתח תשובות למורה – עולים. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	ב. קטִיָה
2	א. מִשְׁחָק מִיָּלִים בְּעֵבֶרִית
3	ג. מִם חֶדֶשׁ
4	1. נֶכּוֹן 2. לֹא נֶכּוֹן 3. נֶכּוֹן 4. לֹא נֶכּוֹן
6	"כֹּלֶם צֹחֲקִים, אֲבָל קִטִּיָּה לֹא מְבִינָה..."
7	מִם עַל טְעוּיּוֹת שֶׁל כּוֹלָנוּ ← צֹחֲקִים יָחַד; תְּמוּנָה שֶׁל חֵבֶר בְּלִי רְשׁוֹת ← פּוֹגֵעַ; מִם עַל הַפִּתְיָה כּוֹלָה ← צֹחֲקִים יָחַד; צֹחֲקִים עַל מִבְטָא שֶׁל מִישָׁהוּ ← פּוֹגֵעַ
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מספרים במילים שלי
מה קרה בהתחלה, באמצע ובסוף?

מה הרגשתי?
מה אהבתי בסיפור?

מה לומדים?
מה אני לוקח/ת איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים מילה קשה
עיגול סביב מילה שלא הבנתי.

עוצרים וחושבים
מה קרה עד עכשיו?

מדמינים
איך זה נראה? מה הדמות מרגישה?

לפני הטקסט

מסתכלים על הכותרת
על מה הסיפור? מה אני כבר יודע/ת?

מסתכלים בתמונה
מה רואים? מה זה מספר לי?

מנחשים
מה לדעתך יקרה בסיפור?

מקרא סימנים בעיפרון

♥ מתחבר אליי

! מפתיע אותי

? לא הבנתי

— משפט חשוב

○ מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחיה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט קצר בנקוד

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
עולה חדשה	new immigrant (girl)	
ממים	memes	
משחק מילים	wordplay, pun	
מסביר	explains	
טעויות	mistakes	
קבוצת הכיתה	class group chat	
מבינה	understands (f.)	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקוקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- מה אני חושב/ת?
- מה הייתי עושה?
- מה למדתי?

השאלה שלי: 🖋

צוחקים עם, לא על: ממים ברשת
עולים

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה?
- מה פירוש המילה?

השאלה שלי: 🖋

צוחקים עם, לא על: ממים ברשת
עולים

פני המים

כתוב בטקסט

- מי בסיפור?
- מה קרה?
- איפה ומתי?

השאלה שלי: 🖋

צוחקים עם, לא על: ממים ברשת
עולים

כלים לקריאה

פרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל פרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

new immigrant (girl)	עולה חדשה
memes	ממים
wordplay, pun	משחק מילים
explains	מסביר
mistakes	טעויות
class group chat	קבוצת הכיתה
understands (f.)	מבינה
joke	בדיחה

גם אני מבינה את הבדיחה

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר בדיקה. קרה לכם שכולם צחקו ואתם לא הבנתם את

הבדיחה? מה הרגשתם?

הניחוש שלי:

מילון קטן

עולה חדשה
new immigrant (girl)

ממים
memes

משחק מילים
wordplay, pun

מסביר
explains

טעויות
mistakes

קבוצת הכיתה
class group chat

הערות שלי

1 קטיה עולה חדשה בכיתה ח'.

2 בקבוצת הכיתה יש הרבה ממים.

3 כולם צוחקים, אבל קטיה לא מבינה.

4 הבדיחות הן משחק מילים בעברית.

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

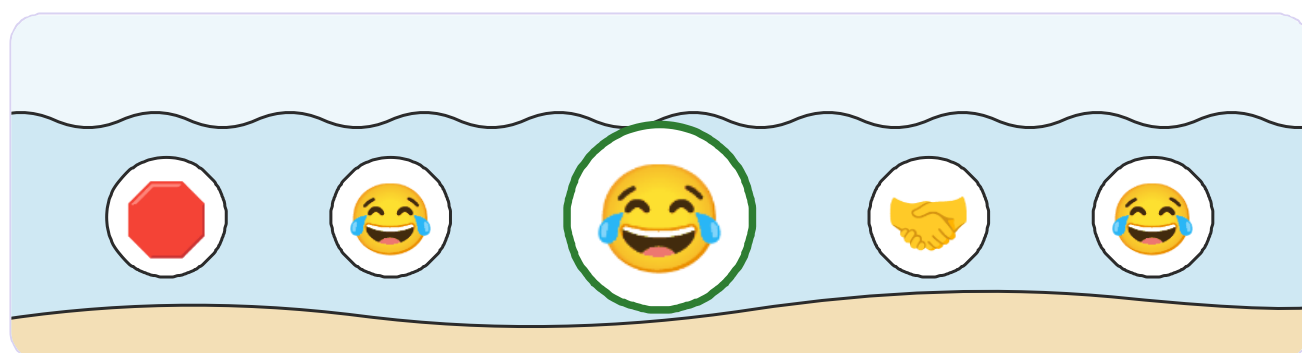
5 עומר מסביר לה את המילים לאט.

6 עכשיו קטיה מבינה וצוחקת.

7 היא מספרת על הטעויות שלה בעברית, ועומר מספר

על הטעויות שלו באנגלית.

8 יחד הם עושים מם חדש: "כולנו טועים, כולנו לומדים". כל הכיתה צוחקת יחד.

גם אני מבינה את הבדיחה

שם:

חלק א' – שחיה על פני השטח

קראו את הסיפור ומצאו את התשובות בטקסט.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מי עולה חדשה?

א. עומר

ב. קטיה

ג. המורה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה הבדיחות בקבוצה?

א. משחק מילים בעברית

ב. שירים

ג. תמונות של אוכל

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

מה הם עושים יחד בסוף?

א. שיעורי בית

ב. משחק כדורגל

ג. מים חדים

שאלות לפי עומק • עולים

שם: _____

גם אני מבינה את הבדיקה (המשך)

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
קטיה לומדת בכיתה ח'.	☐	☐
עומר מסביר לקטיה את המילים מהר.	☐	☐
עומר מספר על הטעויות שלו באנגלית.	☐	☐
בסוף רק קטיה צוחקת.	☐	☐

איצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מהר

טועים

לאט

ממים

מחסן מילים:

1. בקבוצת הכיתה יש הרבה _____.

2. עומר מסביר לה את המילים _____.

3. כולנו _____, כולנו לומדים.

חלק ב' - צלילה

עכשיו נחשוב: למה זה קרה? מה קטיה מרגישה?

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו קטיה לא מבינה.
- סמנו בירוק את המם החדש של קטיה ועומר.
- לחצו על המשפט שמראה שבהתחלה קטיה לא מבינה.

שאלות לפי עומק • עולים

גם אני מבינה את הבדיחה (המשך)

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מיינו: מה מצחיק את כולם, ומה פוגע? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	צוחקים יחד 😊	פוגע 😞
מם על טעויות של כולנו	☐	☐
תמונה של חבר בלי רשות	☐	☐
מם על הכיתה כולה	☐	☐
צוחקים על מבטא של מישהו	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין המילה בעברית למילה באנגלית

slowly .א	●	1. בדיחה	●
joke .ב	●	2. צוחקים	●
together .ג	●	3. לאט	●
laugh .ד	●	4. יחד	●

שאלות לפי עומק • עולים

גם אני מבינה את הבדיחה (המשור)

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

כתבו מה קורה ואיך קטטה מרגישה.

מתי?	מה קורה?	איה קטטה מרגישה?

חלק ג' - מעמקים

עכשיו תורכם לכתוב, לצייר ולספר על עצמכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה דניאל יכול לעשות? מה הוא יכול לכתוב או לשאול?

מקרה לבחינה: דניאל בקבוצה

דניאל עולה חדש בכיתה ז'. בקבוצת הפיתה יש מם, וכולם כותבים "חחח". דניאל לא מבין את המילים.

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

11

השלימו: מילה בעברית שקשה לי היא ____ . טעות מצחיקה שעשיתי היא ____ .
(אפשר לכתוב גם בשפה שלכם).

שאלות לפי עומק • עולים

גם אני מבינה את הבדיחה (המשך)

שם:

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

12

עומר עוזר לקטיה. גם אתם יכולים לעזור לחבר/ה חדש/ה. כתבו משפט אחד שאומר "אני כאן איתך", ושאלה אחת, למשל: "איזו מילה לא ברוחה לך?"

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

13

מעגל שיח

- מה ההבדל בין מם שגורים לכולנו להרגיש "זה בדיוק אני" לבין מם שגורים לאדם אחד להרגיש "כולם נגדי"?
- האם מי שרק שיתף מם פוגע אחראי כמו מי שיצר אותו? נמקו.

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

14

ציירו את המם החדש של קטיה ועומר: "כולנו טועים, כולנו לומדים".

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת לספר מה קרה לקטיה.
			אני יודע/ת מה זה משחק מילים.
			אני יכול/ה לבקש: "תסביר לי לאט, בבקשה".

כרטיס יציאה

צוחקים עם, לא על: ממים ברשת • עולים

שם:

כיתה:

תאריך:

1. מילה חדשה שלמדתי היום: _____

2. מה עומר עושה טוב? _____

3. כשאני לא מבין/ה בדיחה, אני יכול/ה _____

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

בודקים את עצמנו + כְּרִטִּים יְצִיאָה

בודקים את עצמנו + כְּרִטִּים יְצִיאָה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • צוחקים עם, לא על: ממים ברשת • חוברת תלמיד

לעולים

